

Az ujszegedi lakosság ragaszkodik orvosához.

(A Szeged tudósítójától.) Ma délelőtt körülbelül ötven tagu monstre küldöttség kereste fel dr. Somogyi Szilveszter polgármestert. A küldöttség tagjai — legnagyobb részük asszony — ujszegedi lakosok, tisztviselők, kispolgárok és munkások. Azért jöttek, hogy orvosukat megvédelmezzék, aki ellen nem régen erős hadjáratot indítottak bizonyos körök.

A hadjárat a múlt hét keddjén kezdődött, amikor dr. Aigner Károly főispán előtt kisebb ujszegedi küldöttség jelent meg, amely azt kérte, hogy Ujszeged kerületi tisztí orvosát, dr. Léderer Dezsőt azonnal függessze fel állásától. Indokolásul egész sereg súlyos vádat sorolt fel a küldöttség. Hivatalos hatalommal való visszaéléssel, zsarolással, hanyagsággal és hazafiatlansággal vádolták és vádjait írásba foglalva át is nyújtották a főispánnak. Dr. Léderer Dezső amint értesült az ellene indított akcióról, azonnal kérte a jegyelmít megelőző vizsgálat megindítását maga ellen.

A kérdéssel akkor a Szeged hasábjain nem foglalkoztunk, mert nem akartuk megelőzni az illetékes pártatlan fórum tárgyalagos ítéletét és kissé különösnek láttuk, hogy a régi keletű vádak látszólag minden aktualitás nélkül bukkantak fel. Egyik szegedi „sajtóorganum” azonban mohón megragadta az alkalmat, teljes fegyverzetel szállt sikra — a küldöttség igaza mellett és a fegyelmi eljárás befejezése előtt gyorsan pálcát tört az orvos fölött.

A szombati küldöttség azonban olyan imponánsan foglalt állást dr. Léderer Dezső mellett, hogy ujszegirői kötelességünk róla beszámolni anélkül, hogy állást foglalnánk ebben az ügyben, a vélemény-nyilvánítással megvárjuk a fegyelmi választmány döntését.

A népes küldöttséget a polgármester a városháza tanácstermében fogadta. A küldöttség szó-

noka egyszerű munkásember volt. Elmondotta, hogy Ujszeged polgársága és munkássága ragalomnak minősítette a tisztí orvos ellen felhozott vádakat. A lakosság meleg szeretettel ragaszkodik dr. Léderer személyéhez, akinek háldával tartozik mindenki. Kötelességét mindig pontosan, lelkiismeretesen teljesítette, nemcsak a hivatalos szegényeket kezelte ingyen, hanem azoktól sem fogadott el honoráriumot, akiknek hiányzott volna az a pénz. A lakosság tulajdonképpeni többségének az a kívánsága, hogy dr. Léderer ott maradjon közöttük. A szónok átnyújtott ezután a polgármesternek egy memorandumot, amelyet négyesdzötven ujszegedi lakos írt alá. A memorandum a küldöttség által tolmácsolott kívánságot tartalmazta.

A polgármester röviden válaszolt. Elmondotta, hogy dr. Léderer Dezső ellen felhozott vádakat nem ismeri. Amíg a hivatalos vizsgálat során meg nem győződik azok alaposágáról, vagy alaptalanságáról, nem dönthet a kérdésben. Örömmel látja azonban, hogy Ujszeged lakossága ilyen melegen ragaszkodik orvosához.

A küldöttség ezután bizakodó hangulatban eltávozott. Dr. Andrassy Ferenc főorvost is felakarták keresni, Andrassy azonban nem fogadta a küldöttséget, mert nem tartotta magát illetékesnek arra, hogy vele, mint a város tisztviselőjével közöljék óhaját. Kinn a folyosón izgatottan tárgyalták az asszonyok az eshetőségeket. Az egyik idősebb munkásember hangosan kiáltotta: „Bizony nem engedjük az orvosunkat. Ha száz évig élnek, akkor se hálálhatnám meg azt a sok jót, amit velem és tizenegy fiammal tett.”

Ezek után mi is kíváncsian várjuk, hogy a pártatlan fegyelmi választmány Ujszeged „vezető intelligenciájának” a vádjait, vagy a kispolgárok és a munkások meleg ragaszkodását igazolja-e ítéletével.

Hajnali ladik-ut a Tiszán.

(A Szeged tudósítójától.) János bácsi ott foglalatzkodott a parton. Fekete, zsiros kalapja félig eltakarta bronz-vörös ábrázatát és az egyenes száru kurtá pipa energikusan meredt elő bozontos harcsa bajuszából. János bácsi csak olyan vízen járó ember, a Tömörkény-fajtájából, még pedig a javából. Keveset szól, ha szól, de azt is lassan mondja és inkább saját magának, mint másnak. Már vagy hatvan éve jár a vízen, mindig a Tisza vizén, gyerkőc kora óta. Az apja is fischer volt, a nagyapja is, a gyereke is ebben a mesterségben él, meg az unokája is. Most is ott hasal a gyerek a ladik orrában,

lesi a dugót. Alig tíz esztendő, de már ugyancsak ismeri ezt a titokzatos mesterséget. Tudja, hogy merre jár a harcsa, hogy mi a szokása a potykának, hogy mikor és hol várható a legjobb eredmény. Büszke is a gyerek a tudományára, amely a legszebb, a legnagyobb tudomány és félvállról beszél csak az olyan magamfajta szárazföldi matrőzzal.

— Elvisz-e János bácsi, — köszöntöm az öreg. Rám néz keményen. Inge ujjával hátrattolja fején a kalapot.

— Adjis'en — mondja csöndesen, ami azt jelenti, hogy megismert tavalyról és nincs ko-

molyabb észrevétele kívánságom ellen. Mert hát nagyon sokat lehet mondani egy-egy kurtá szón l. Sok függ a hangsúlytól, a hang színétől, a tekintettől, a mozdulattól. Ezeket a finomságokat csak a vízen tanulja meg az ember, ahol hiábavaló a sok beszéd (ezt ugyan drasztikusabb terminus technikussal határozta meg valamikor János bácsi).

Diskurzus azután nem is volt több. Az öreg tett-vett még valamit a parton levő hibás ladik körül, majd fölnyalábolt néhány szerszámot és felém szót kurtán:

— Möhetünk!

Gyönyörű szép hajnal volt. A nap ott sziporkázott Ujszeged zöldbeborult ligete fölött. A szélesre terpeszkedett Tisza álmosan suhant el a fölfelé kuszó halászcsonak alatt. A simán csillogó vízből néha ezüstösen vágódott ki egy-egy rakoncátlan hal. János bácsi, mint valami antik szobor állt a csolnak faránál, alig látszott a testén, hogy forgatja a dalladzót, széles válla szinte mozdulatlanul feszült neki a levegőnek. A „gyerök” ott ült a ladik fenekén, a fonalakkal bajlódott és fűgőn húzta a gilisztát a fényes acélhorgok végére.

A vízen még nem igen volt élet. Itt-ott megmozdult a partok mélyiben egy-egy fekete ladik, de a civilizáció még benn aludt a városban.

Aztán nem történt semmi. Végtelen nyugalom terült el az öreg Tisza fölött. Ladikunk lassan, egyenletesen haladt előre a part mentén, a parti fűzek barkázó ágai szeliden ráncborultak. A fűzek között egy szomorú is láttam. Ott állott a többi között, lehajtott fejjel és fejről aransárgán omlottak le az ágak. Olyan volt, mint egy aranszőke haju szomorú asszony.

Aztán megint nem történt semmi, nem volt ami történjen, de nem is kellett történnie semminek. A víz játékosan paskolta a ladik fenekét. A fák között valami madár csattogott. A tulsó parton még lila ködökben aludt a város. Néha olyan szép is ez a mi városunk. A kupolákról csillogva pattan vissza a fény, a házak szerelmesen összetapadnak és alattuk, a víz tükrében álmos keringőt járnak a víziúndérek néma muzsikájára.

A hid vastag lába sötéten vonult el ladikunk mellett. A Regatta teraszát most söpörte a szolga. Üveg cserepek, földhöz vert poharak, flakók maradványai gyémántosan loccsantak a vízbe. Följebb valamivel a Regdon terpeszkedett, némán mozdulatlanul. Talán a viszontagságos kivontatás nehéz fáradalmait pihente ki éppen.

Aztán megint nem történt egy darab ideig semmi, de később hirtelen, szinte vezényszóra meglevenedett az élet. A fűzesből hirtelen elő-

— Ilyen jóízűt senki se evett ma ebben az országban, — ütött a vállára a király barát-ságosan.

— Igenis, vitéz ur, — dörzsölgette össze a kezét a gazda, de ő is mindjárt utána tette a záradékot — kivéve bíró uramat.

— Én bizony nem veszem ki bíró uramat sem, — nevette el magát Mátyás.

— Jaj, dehogy nem, vitéz ur, dehogy nem! — mondta ijedten a gazda s kézzel, lábbal, szemmel, orral egyre integetett a sarok felé. A király azonban bosszusan vont vállat:

— Ej ye de fura falu ez, a kutya egye meg! — Kivéve bíró uramat, — tetejelt rá a gazda, de olyan sebesen ám, hogy a királynak megint csak el kellett nevetni magát:

— De bizony abbul harapjon legnagyobbat!

— Már pedig abbul ne harapjon! — csikorogott ki valami kenetlen kerék a sárokból. S nyomban ki is gurult a szobor közepére egy duduformájú kis ember, akinek szép nagy szélfogó füle volt, mint a turi kancsónak s azt annál sebesebben mozgatta, minél jobban elfutotta a méreg. — Itt az a törvény, hogy a bírót mindönből ki köll venni.

— Hü, havas borongatta, jeges terengette! — csodálkozott el a király. — Aztán ki hozta ezt a törvényt?

— A tápéi bíró, — lengette a füleit a dudu-ember.

— Szeretném én azt a bírót látni, — kacagott Mátyás.

— Hát csak nézzön mög kend, — szusz-

gott a dudu-ember, — én vagyok a tápéi bíró.

— Hát akkor kendet harapja meg a kutya, — vont vállat a király, — ezt Mátyás deák mondja kendnek.

No egyéb se kellett a tápéi bírónak, — a nevével nem szolgálhatok, találhatnék ugyan ki neki valami nevet, de hát a történetírónak nem szabad hazudni — előrikkantotta mindjárt a kisbíró a kuckóból s bevitte vele a két jött-mentet a faluházára, hogy tegye ott őket hűvösre s ki ne eressze addig, míg a tápéi törvényt meg nem tanulják.

Ment is a két jött-ment engedelmesen, de kisvártatva lelkendezve szaladt vissza a kisbíró, fuvogatta az összeszorított markát, mint az égett sebet.

— Hát te tán paraszat szorongatsz a morkodba, hé? — mordult rá a bíró.

— Jaj, sütosebb ez még annál is, — nyitotta ki a markát a kisbíró. Ezt küldik a csárdás-gazdának a gyütt-möntek.

Vadonat új aranyforint volt, sohse láttak még ilyent Tápén. Örült is neki a csárdás, hanem a bíró megszeppent. — Még se lehetnek ezek valami csiribiri emberek, — gondolta magában. El is ballagott a faluházára, be is kukucskált a kulcslyukon, de nem csináltak a foglyok semmi különösét. Papirost szedtek elő a tarisznyájukból, arra firkáltak mindenféle ákombákomot.

— No, mégis csak deákfélék lesznek ezek, — nyugodott meg a bíró. — Majd számon veszem reggel, mire pazarolják a mécesst.

Hamarább megtudta a jámbor, mint szeretette volna. Kürtriadásra, lódobogásra ébredt reggel. Cifra ruhás urak sürögtek, forogtak a háza előtt, a király keresésére kijött udvari népek. Középen a két deák. Fogja az ákombákomos papírt a kisebb, adja neki a parancsot a nagyobb.

— Olvasd, szolgálom, olvasd!

— Tápé derék népét szívébe fogadja Mátyás király, — olvassa a kisebb deák.

— Kivéve bíró uramat, — mondja a nagyobb.

— Nincs köztük tökkelütött fejű ember.

— Kivéve bíró uramat.

— Azért rendeli a király, hogy Tápén többet senki adót ne fizessen.

— Kivéve bíró uramat!

— Minden tápéi ember pünkösdi napján a király vendége legyen.

— Kivéve bíró uramat!

— Ezüst tálból, arany kanállal egyen!

— Kivéve bíró uramat!

— Tíz arany utraválót kapjon! — hajtogatta össze az írásait a nádor.

— Kivéve bíró uramat! — mondta rá a király s odafordult a bírónak. — No, földi, ugy-e hogy jól megtanulta Mátyás deák a tápéi törvényt.

Azzal megsarkantyuzta a lovát s elporzott a kisérétével. A tápéi bíró pedig nyekkent egyet, mint a megrepedt dudu, betakarta magát a fülével s világeletében ki se bujt többet alóla.

Forrás: éppen ott vettem, ahol a többi.